WIADOMOŚCI ENTOMOLOGICZNE
ENTOMOLOGICAL NEWS (POLAND)
https://sparrow.up.poznan.pl/pte/we/index.html
© Polskie Towarzystwo Entomologiczne

ISSN (online) 2544-7882
Vol. 45; online 11A: 68–73
DOI: 10.5281/zenodo.23942990
Wrocław: 6.11.2026

ARTYKUŁ / ARTICLE

Nowe dane o występowaniu Eupelmidae (Hymenoptera: Chalcidoidea) w Polsce z czterema nowymi gatunkami dla kraju

New records of Eupelmidae (Hymenoptera: Chalcidoidea) from Poland, including four species new to the country

Filip PAWLUK

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Sienkiewicza 23, 50-335 Wrocław, Polska;
e-mail: filip.b.pawluk@gmail.com/filip.pawluk@uwr.edu.pl, ORCID: 0009-0005-6045-093X

ABSTRACT. Four species of Eupelmidae – *Anastatus giraudi* (RUSCHKA, 1921), *Calosota obscura* RUSCHKA, 1921, *Eupelmus* (*Eupelmus*) *atropurpureus* (DALMAN, 1820), and *Merostenus* (*Reikosiella*) *rostratus* (RUSCHKA, 1921) – are recorded from Poland for the first time. Additional records are provided for twelve species occurring in Poland. Twenty-five species representing five genera are currently known from Poland and are listed herein.

KEY WORDS: new records, faunistic, parasitoid, Palaearctic region, Chalcid wasps.

Wstęp

Eupelmidae są w większości ektoparazytoidami pierwszego lub drugiego rzędu larw, poczwarek lub przedpoczwarek głównie chrząszczy (Coleoptera), motyli (Lepidoptera), błonkówek (Hymenoptera) i muchówek (Diptera) lub drapieżnikami oraz endoparazytoidami jaj pająków (Araneae), karaczanów (Blattaria), pluskwiaków różnoskrzydłych (Heteroptera), motyli (Lepidoptera), modliszek (Mantodea), prostoskrzydłych (Orthoptera) i straszyków (Phasmida) (GIBSON 1995, 2010, 2011, GIBSON i FUSU 2016, FUSU 2017).

WIŚNIOWSKI (1997) przedstawił listę 11 gatunków z rodziny Eupelmidae występujących w Polsce. W późniejszych latach ukazało się kilka prac faunistycznych przedstawiających kolejne nowe dla kraju gatunki (JAŁOSZYNSKI 2018, 2020, WIŚNIOWSKI i JIRAK-LESZCZYŃSKA 2021). Za sprawą tych badań oraz wcześniejszej pracy WIŚNIOWSKIEGO i GUTOWSKIEGO (2007) liczba wykazanych na terenie Polski Eupelmidae wzrosła do 21 gatunków z pięciu rodzajów.

Gatunki większości wykazanych w Polsce rodzajów zostały zrewidowane przez następujących autorów: BOUČEK (1966) – rodzaj *Eusandalum* RATZEBURG; KALINA (1981) – rodzaj *Anastatus* MOTSCHULSKY; GIBSON i FUSU (2016) – rodzaj *Eupelmus* DALMAN podrodzaj nominatywny; FUSU (2017) – rodzaj *Eupelmus* podrodzaj *Macroneura* WALKER. W dalszym ciągu brakuje rewizji palearktycznych gatunków rodzaju *Merostenus* WALKER. Opracowane zostały jedynie gatunki zaliczane dawniej do rodzaju *Reikosiella* YOSHIMOTO (FUSU 2013) oraz gatunki brachypteryczne (GIBSON 2017). Większość gatunków podrodzaju *Eupelmus* (*Episolindelia*) GIRAULT zrewidował KALINA (1988), jednak nie zostały przez niego uwzględnione wszystkie europejskie gatunki wymienione przez GIBSONA i FUSU (2016). Część europejskich gatunków z rodzaju *Calosota* CURTIS opracowali GIBSON (2010) oraz ASKEW i NIEVES-ALDREY (2006), jednak i te prace nie zawierają wszystkich palearktycznych gatunków. Można się spodziewać, że przyszłe rewizje palearktycznych gatunków z rodzajów: *Anastatus*, *Calosota*, *Eusandalum* oraz podrodzaju *E.* (*Episolindelia*) dostarczą opisów nowych taksonów, prawdopodobnie występujących też w Polsce.

Materiał i metody

Zbadane okazy pochodzą ze zbiorów Muzeum Przyrodniczego Uniwersytetu Wrocławskiego [MNHW] oraz kolekcji autora [FPC]. Błonkówki zostały odłowione przez czerpakowanie w pułapki Moerickego, w pułapki Malaise'a, w pułapki ekranowe typu IBL-2 lub pozyskane na drodze hodowli. Oznaczone do gatunku zostały wyłącznie samice, natomiast samce

oznaczono do rodzaju i nie zostały uwzględnione w tej pracy. Oznaczone okazy są przechowywane na sucho, naklejone na trójkątne kartoniki. Fotografie wykonano aparatem Canon EOS 250D z obiektywem Laowa 25 mm f/2,8; 2,5-5X Ultra Macro. Zdjęcia cząstkowe zostały złożone w programie Helicon Focus 8.0.0 (Helicon Soft Ltd.). Dane o okazach są podane bezpośrednio z etykiet. Występowanie w Polsce niektórych gatunków umieszczonych w Tabeli 1. podano zgodnie z „Wykazem zwierząt Polski" za WIŚNIOWSKIM (1997). Podział zoogeograficzny Polski jest zgodny z przyjętym w „Katalogu Fauny Polski".

Wyniki

W niniejszej pracy do gatunku zostało oznaczonych łącznie 65 samic. Ponadto wykazano 27 samców z rodzaju *Eupelmus* oraz jednego samca z rodzaju *Calosota*.

Przegląd gatunków Eupelmidae po raz pierwszy odnotowanych w Polsce:

Anastatus giraudi (RUSCHKA, 1921) (Ryc. 1.)

Wzgórza Trzebnickie:
– XS78 Ostrowina, 07 VIII 2022, 1♀ [FPC], czerpakowanie, leg. F. PAWLUK.

Występowanie: Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Hiszpania, Mołdawia, Niemcy, Polska (nowe stwierdzenie), Słowacja, Szwecja, Węgry (UCD COMMUNITY 2023).

Żywiciel nieznany.



Ryc. 1. *Anastatus giraudi*, samica: A – habitus, widok z boku. B – habitus, widok z góry.

Fig. 1. *Anastatus giraudi*, female: A – habitus in lateral view. B – habitus in dorsal view.

Calosota obscura RUSCHKA, 1921 (Ryc. 2.)

Śląsk Dolny:
– XS37 Wrocław, Świniary, 05 VI 2015, 1♀ [MNHW], leg. P. JAŁOSZYŃSKI; 22 VI 2016, 1♀ [MNHW], leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Występowanie: Austria, Chorwacja, Czechy, Francja, Hiszpania, Mołdawia, Niemcy, Polska (nowe stwierdzenie), Słowacja, Ukraina, Węgry (UCD COMMUNITY 2023).

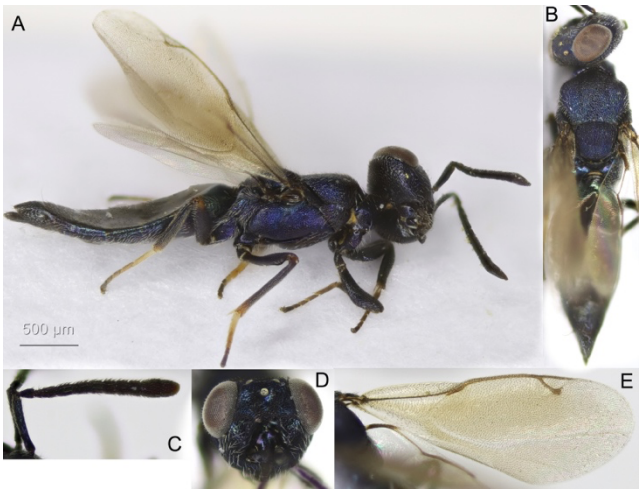
Żywiciele: prawdopodobnie żywicielami są chrząszcze z rodziny ryjkowcowatych (Curculionidae) żerujące w łodygach roślin zielnych, chociaż zdarza się wyhodować ten gatunek z wyrośli galasówkowatych (Cynipidae), to często wewnątrz nich również znajdują się larwy chrząszczy (ASKEW i NIEVES-ALDREY 2006).

Jeden samiec w zbiorach MNHW zaetykietowany: Wrocław, Świniary-Widawa, 12 V 2017, 1♀ [MNHW], wzdłuż torów, leg. P. JAŁOSZYŃSKI prawdopodobnie również należy to tego samego gatunku.

Eupelmus (*Eupelmus*) *atropurpureus* (DALMAN, 1820) (Ryc. 3.)

Śląsk Dolny:
– XS67 Oleśnica, 19 VI 2021, 1♀ [FPC], torowisko, czerpakowanie, leg. F. PAWLUK.

Wyżyna Krakowsko-Wieluńska:
– CA97 Pustynia Błędowska, 15 VIII 2021, 1♀ [FPC], czerpakowanie, leg. F. PAWLUK.



Ryc. 2. *Calosota obscura*, samica: A – habitus, widok z boku. B – habitus, widok z góry. C – czułek. D – głowa, widok z przodu. E – przednie skrzydło.

Fig. 2. *Calosota obscura*, female: A – habitus in lateral view. B – habitus in dorsal view. C – antenna. D – head in frontal view. E – fore wing.

Występowanie: Austria, Azerbejdżan, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chiny, Chorwacja, Czechy, Dania, Francja, Holandia, Hiszpania, Kazachstan, Kirgistan, Maroko, Mołdawia, Niemcy, Polska (nowe stwierdzenie), Portugalia, Rosja, Serbia, Słowacja, Szwecja, Turcja, USA, Wielka Brytania (Anglia, Irlandia), Włochy (GIBSON i FUSU 2016, UCD COMMUNITY 2023).

Żywiciele: parazytoid pierwszego rzędu rodzin: Chrysomelidae, Curculionidae (Coleoptera); Cecidomyiidae, Chloropidae (Diptera); Cynipidae, Cephidae, Diprionidae, Eurytomidae, (Hymenoptera); Coleophoridae, Zygaenidae (Lepidoptera). Hiperparazytoid Braconidae, Eulophidae, Eurytomidae, Pteromalidae (Hymenoptera) (GIBSON i FUSU 2016).



Ryc. 3. *Eupelmus* (*Eupelmus*) *atropurpureus*, samica: A – habitus, widok z boku. B – habitus, widok z góry.

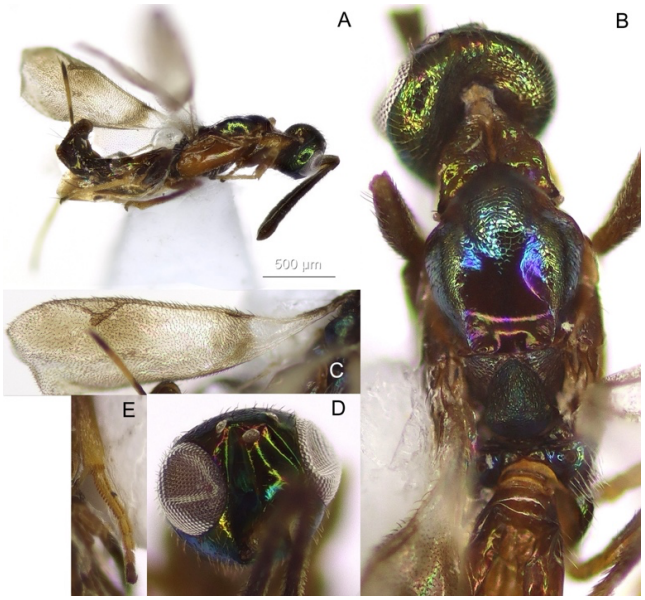
Fig. 3. *Eupelmus* (*Eupelmus*) *atropurpureus*, female: A – habitus in lateral view. B – habitus in dorsal view.

Merostenus (*Reikosiella*) *rostratus* (RUSCHKA, 1921) (Ryc. 4.)

Bieszczady:
– FV07/EV97 Zwierzyń k. Leska, 49.428N/22.395E, 350m n.p.m., 24 VI 2015, 1♀ [MNHW], łąki nad Sanem, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Występowanie: Austria, Chorwacja, Czarnogóra, Czechy, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Niemcy, Polska (nowe stwierdzenie), Rumunia, Węgry (FUSU 2013).

Chociaż wiele okazów zostało wyhodowanych z galasów różnych gatunków Cynipidae (Hymenoptera) to przypuszczalnie żywicielami tego gatunku są larwy motyli rozwijających się wewnątrz galasów (FUSU 2013).



Ryc. 4. *Merostenus* (*Reikosiella*) *rostratus*, samica: A – habitus, widok z boku. B – mezosoma, widok z góry. C – przednie skrzydło. D – głowa, widok z przodu. E – stopa środkowej pary nóg.

Fig. 4. *Merostenus* (*Reikosiella*) *rostratus*, female: A – habitus in lateral view. B – mesosoma in dorsal view. C – fore wing. D – head in frontal view. E – mesotarsus.

Nowe stanowiska gatunków wcześniej podanych z Polski:

Anastatus bifasciatus (GEOFFROY, 1785)

Śląsk Dolny:
– XS36 Wrocław, Popowice, 10 VIII 2016, 1♀ [MNHW], leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Wrocław, Świniary, 25 IX 2016, 1♀ [MNHW], las mieszany, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Anastatus catalonicus BOLIVAR & PIELTAIN, 1935

Beskid Wschodni:
– FV08 Ropienka (NE), 49.544N/22.514E, 580 m n.p.m., 27 VI 2015, 1♀ [MNHW], łąka na zboczu, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Calosota acron (WALKER, 1848)

Śląsk Dolny:
– XS36 Wrocław, Las Pilczycki (wschodnia część) 18 VI 2025, 1♀ [MNHW], leg. P. JAŁOSZYŃSKI; 17 VI 2026, 1♀ [MNHW], leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Calosota aestivalis CURTIS, 1836

Śląsk Dolny:
– XS29 Strupina, SW Żmigród, 51º23'N/16º48'E, 12 VII 2008, 1♀ [MNHW], leg. M. L. BOROWIEC, M. POPRAWSKA.
Nizina Sandomierska:
– DA55 Puszcza Niepołomicka, 07 IV 2017, 1♀ [FPC], pułapka ekranowa typu IBL-2, leg. T. GRZEGORCZYK.

Calosota vernalis CURTIS, 1836

Śląsk Dolny:
– XS37 Wrocław, Świniary, 25 IX 2016, 1♀ [MNHW], las mieszany, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
– XS36 Wrocław, Maślice, ul. Gosławicka, wał Ślęzy, 51.149N/16.951E, 05 VII 2018, 1♀ [MNHW], czerpakowanie, leg. M. WANAT.
– XS67 Oleśnica, 09 VIII 2025, 1♀ [FPC], ogród działkowy, leg. F. PAWLUK; 14 VIII 2025, 1♀ [FPC], ogród działkowy, leg. F. PAWLUK.

Eupelmus (*Eupelmus*) *kiefferi* (DE STEFANI, 1898)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska:
– CD63/73 Włocławek, 22 VI 2018, 1♀ [MNHW], las sosnowy, leg. P. JAŁOSZYŃSKI; 7–9 IX 2018, 1♀ [MNHW], leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
– XU30 Poznań, Cytadela, 25 II 2018, 8♀♀ [MNHW], wyhodowany z nasion daglezji zielonej (*Pseudotsuga menziesii* (MIRB.) FRANCO), leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
Śląsk Dolny:
– XS37 Wrocław, Świniary, 11 VI 2016, 1♀ [MNHW], wyhodowany z galasów *Biorhiza pallida* LINNAEUS, 1758, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
– XS36 Wrocław, Las Pilczycki, wschodnia część, 17 V 2026, 1♀ [MNHW], leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
– XS46 Wrocław, Śródmieście, 04 IX 2019, 6♀♀ [MNHW], leg. J. SZYPUŁA.
Wzgórza Trzebnickie:
– XS78 Ostrowina, 06 IX 2024, 1♀ [FPC], czerpakowanie, leg. F. PAWLUK.
Sudety Zachodnie:
– WS62 Ogorzelec, 03 X 2021, 1♀ [FPC], czerpakowanie, leg. F. PAWLUK.

Eupelmus (*Eupelmus*) *urozonus* (DALMAN, 1820)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska:
– XU30 Poznań, Cytadela, 25 II 2018, 10♀♀ [MNHW], wyhodowany z nasion daglezji zielonej (*Pseudotsuga menziesii* (MIRB.) FRANCO), leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
Śląsk Dolny:
– XS37 Wrocław, Świniary, 11 VI 2016, 1♀ [MNHW], wyhodowany z galasów *Biorhiza pallida* LINNAEUS, 1758, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
– XS46 Wrocław, Park Szczytnicki, 28 VI 2016, 1♀ [MNHW], wyhodowany z galasów *Biorhiza pallida* LINNAEUS, 1758, leg. K. SZYPUŁA; Wrocław, Park Szczytnicki, 12 X 2017, 1♀ [MNHW], wyhodowany z galasów *Andricus grossulariae* Giraud, 1859, leg. J. SZYPUŁA; Wrocław, Śródmieście, 04 IX 2019, 2♀♀ [MNHW], leg. J. SZYPUŁA.

Eupelmus (*Episolindelia*) *linearis* (FÖRSTER, 1860)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska:
– CD63/73 Włocławek, 12 VII 2019, 1♀ [MNHW], las sosnowy na wschód od miasta, wrzosowisko i trawiaste łąki, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Eupelmus (*Episolindelia*) *pullus* (RUSCHKA, 1921)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska:
– XU30 Poznań, Cytadela, 25 II 2018, 1♀ [MNHW], wyhodowany z nasion modrzewia (*Larix* sp.), leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Eupelmus (*Macroneura*) *messene* (Walker, 1839)

Śląsk Dolny:
– XS67 Oleśnica, 08–10 VI 2024, 1♀ [FPC], ogród działkowy, pułapka Malaise'a, leg. F. PAWLUK.
– XS56 Wrocław, Las Strachociński, 18–26 IV 2019, 1♀ [FPC], pułapka Moerickego, leg. F. PAWLUK.
Wzgórza Trzebnickie:
– XS78 Ostrowina, 27 IV–04 V 2019, 1♀ [FPC], pułapka Moerickego, leg. F. PAWLUK.

Eupelmus (*Macroneura*) *vesicularis* (RETZIUS, 1783)

Pojezierze Mazurskie:
– FE13 Biebrzański Park Narodowy, Góra Wysoki Grąd, 53.565N/22.744E, 02 VI 2021, 1♀ [MNHW], leg. M. WANAT.
Śląsk Dolny:
– XS67 Oleśnica, 19 VI 2021, 1♀ [FPC], torowisko, czerpakowanie, leg. F. PAWLUK; Olsy Spalickie, 04 VIII 2022, 1♀ [FPC], czerpakowanie, leg. F. PAWLUK.
– XS23 Sulistrowice, 03 IX 2024, 1♀ [FPC], czerpakowanie, leg. F. PAWLUK.
Bieszczady:
– FV04 Wetlina, 14 IX 2021, 1♀ [FPC], łąka, czerpakowanie, leg. F. PAWLUK; Wetlina – Jawornik, 16 IX 2021, 2♀♀ [FPC], łąka, czerpakowanie, leg. F. PAWLUK.

Eusandalum flavipenne RUSCHKA, 1921

Śląsk Dolny:
– XS67 Oleśnica, 28 IV 2025, 1 ♀ [FPC], ogród działkowy, leg. F. PAWLUK.

Dyskusja

Po uwzględnieniu przedstawionych powyżej czterech nowych dla Polski taksonów aktualna liczba gatunków Eupelmidae znanych z tego kraju wynosi 25. W oparciu o dane literaturowe, *Eupelmus* (*Macroneura*) *schmiedeknechti* RUSCHKA, 1921 prawdopodobnie został błędnie wykazany z Polski (za WIŚNIOWSKIM 1997). Z Europy podawany był ze Szwecji (HEDQVIST 2003), jednak wiele okazów w kolekcji HEDQVISTA jest błędnie oznaczonych. Nie odnaleziono w niej również okazów odpowiadających temu gatunkowi. Najprawdopodobniej *E*. (*M*.) *schmiedeknechti* nie występuję w Europie, (L. FUSU – prywatna korespondencja) dlatego występowanie tego gatunku w Polsce jest wątpliwe.

Podziękowania

Pragnę podziękować Lucianowi FUSU (ALEXANDRU IOAN CUZA University, Rumunia) za oznaczenie okazów z rodzaju *Merostenus,* podrodzaju *Episolindelia,* okazów *Calosota obscura* oraz za dodatkowe informacje na temat gatunku *Eupelmus* (*Macroneura*) *schmiedeknechti.*

Tabela 1. Lista gatunków Eupelmidae wykazanych z Polski.

Table 1. Species list of Eupelmidae recorded from Poland.

Takson *Taxa*	*Piśmiennictwo* *References*
Anastatus	
A. bifasciatus (GEOFFROY, 1785)	WIŚNIOWSKI i JIRAK-LESZCZYŃSKA 2021
A. catalonicus BOLÍVAR & PIELTAIN, 1935	WIŚNIOWSKI i JIRAK-LESZCZYŃSKA 2021
A. giraudi (RUSCHKA, 1921)	**niniejsza praca**
Calosota	
C. acron (WALKER, 1848)	WIŚNIOWSKI 1997
C. aestivalis CURTIS, 1836	WIŚNIOWSKI i GUTOWSKI 2007
C. obscura RUSCHKA, 1921	**niniejsza praca**
C. vernalis CURTIS, 1836	WIŚNIOWSKI 1997
Eupelmus	
***E.* (*Episolindelia*)**	
E. (*E.*) *australiensis* (GIRAULT, 1913)	WIŚNIOWSKI i JIRAK-LESZCZYŃSKA 2021
E. (*E.*) *linearis* (FÖRSTER, 1860)	WIŚNIOWSKI 1997
E. (*E.*) *pullus* (RUSCHKA, 1921)	WIŚNIOWSKI 1997
***E.* (*Eupelmus*)**	
E. (*E.*) *annulatus* (NEES, 1834)	WIŚNIOWSKI 1997
E. (*E.*) *atropurpureus* (DALMAN, 1820)	**niniejsza praca**
E. (*E.*) *azureus* (RATZEBURG, 1844)	JAŁOSZYŃSKI 2020
E. (*E.*) *kiefferi* (DE STEFANI, 1898)	JAŁOSZYŃSKI 2020
E. (*E.*) *memnonius* (DALMAN, 1820)	WIŚNIOWSKI 1997
E. (*E.*) *pini* (TAYLOR, 1927)	WIŚNIOWSKI 1997
E. (*E.*) *urozonus* (DALMAN, 1820)	WIŚNIOWSKI 1997
***E.* (*Macroneura*)**	
E. (*M.*) *barai* FUSU, 2017	WIŚNIOWSKI i JIRAK-LESZCZYŃSKA 2021
E. (*M.*) *messene* (WALKER, 1839)	JAŁOSZYŃSKI 2020
E. (M.) schmiedeknechti RUSCHKA, 1921	WIŚNIOWSKI 1997
E. (*M.*) *vesicularis* (RETZIUS, 1783)	WIŚNIOWSKI 1997
Eusandalum	
E. flavipenne RUSCHKA, 1921	WIŚNIOWSKI 1997
E. coronatum (THOMSON, 1876)	WIŚNIOWSKI i JIRAK-LESZCZYŃSKA 2021
Merostenus	
***M.* (*Merostenus*)**	
M. (*M.*) *excavatus* (DALMAN, 1820)	WIŚNIOWSKI i JIRAK-LESZCZYŃSKA 2021
***M.* (*Reikosiella*)**	
M. (*R.*) *rostratus* (RUSCHKA, 1921)	**niniejsza praca**

SUMMARY

This paper reports four species of Eupelmidae – *Anastatus giraudi*, *Calosota obscura*, *Eupelmus* (*Eupelmus*) *atropurpureus*, and *Merostenus* (*Reikosiella*) *rostratus* – from Poland for the first time. New Polish records are also provided for twelve species: *Anastatus bifasciatus*, *Anastatus catalonicus*, *Calosota acron*, *Calosota aestivalis*, *Calosota vernalis*, *Eupelmus* (*Eupelmus*) *kiefferi*, *Eupelmus* (*Eupelmus*) *urozonus*, *Eupelmus* (*Episolindelia*) *linearis*, *Eupelmus* (*Episolindelia*) *pullus*, *Eupelmus* (*Macroneura*) *messene*, *Eupelmus* (*Macroneura*) *vesicularis*, and *Eusandalum flavipenne*. Twenty-five species representing five genera are currently known from Poland and are listed herein.

PIŚMIENNICTWO

ASKEW R.R., NIEVES-ALDREY J.L. 2006. Calosotinae and Neanastatinae in the Iberian Peninsula and Canary Islands, with descriptions of new species and a supplementary note on *Brasema* Cameron, 1884 (Hymenoptera, Chalcidoidea, Eupelmidae). Graellsia **62** (1): 87–100. https://doi.org/10.3989/graellsia.2006.v62.i1.28.

BOUČEK Z. 1966. Revision of Palaearctic species of *Eusandalum* RATZ. (Hym. Eupelmidae). Acta Entomologica Bohemoslovaca **64** (4): 261–293.

FUSU L. 2013. A revision of the Palaearctic species of *Reikosiella* (*Hirticauda*) (Hymenoptera, Eupelmidae). Zootaxa, **3636** (1): 1–34. https://doi.org/10.11646/zootaxa.3636.1.1.

FUSU L. 2017. An integrative taxonomic study of European *Eupelmus* (Macroneura) (Hymenoptera:Chalcidoidea: Eupelmidae), with a molecular and cytogenetic analysis of *Eupelmus* (Macroneura) vesicularis: several species hiding under one name for 240 years. Zoological Journal of the Linnean Society **181**: 519–603.

GIBSON G.A.P. 1995. Parasitic wasps of the subfamily Eupelminae: classification and revision of world genera (Hymenoptera: Chalcidoidea: Eupelmidae). Memoirs on Entomology, International **5**:1–421.

GIBSON G.A.P 2010. *Calosota* Curtis (Hymenoptera, Chalcidoidea, Eupelmidae) – review of the New World and European fauna including revision of species from the West Indies and Central and North America. Zookeys **10** (55): 1–75. https://doi.org/10.3897/zookeys.55.490.

GIBSON G.A.P. 2011. The species of *Eupelmus* (*Eupelmus*) DALMAN and *Eupelmus* (*Episolindelia*) GIRAULT (Hymenoptera: Eupelmidae) in North America north of Mexico. Zootaxa, **2951** (1), 1–97. https://doi.org/10.11646/zootaxa.2951.1.1.

GIBSON G.A.P 2017. Synonymy of *Reikosiella* YOSHIMOTO under *Merostenus* WALKER (Hymenoptera: Chalcidoidea: Eupelmidae), with a checklist of world species and a revision of those species with brachypterous females. Zootaxa, **4255** (1): 1–65. https://doi.org/10.11646/zootaxa.4255.1.1

GIBSON G.A.P., FUSU L. 2016. Revision of the Palaearctic species of *Eupelmus* (*Eupelmus*) DALMAN (Hymenoptera: Chalcidoidea: Eupelmidae). Zootaxa **4081** (1): 1–331.

JAŁOSZYŃSKI P. 2018. Dwa gatunki rodzaju *Eupelmus* DALMAN (Hymenoptera: Chalcidoidea: Eupelmidae) nowe dla Polski. Acta Entomologica Silesiana **26** (018): 111–115. http://doi.org/10.5281/zenodo.1230372.

JAŁOSZYŃSKI P. 2020. *Eupelmus messene* WALKER (Hymenoptera: Chalcidoidea, Eupelmidae) nowy dla Polski. Acta Entomologica Silesiana **28** (018): 111–115. https://doi.org/10.5281/zenodo.3768078.

KALINA V. 1981. The Palaearctic species of the genus *Anastatus* MOTSCHULSKY, 1860 (Hymenoptera, Chalcidoidea, Eupelmidae), with descriptions of new species. Silvaekultura Tropica et Subtropica **8**: 3–25.

KALINA V. 1988. Descriptions of new Palaearctic species of the genus *Eupelmus* DALMAN with a key to species (Hymenoptera, Chalcidoidea, Eupelmidae). Silvaecultura Tropica et Subtropica, Prague **12**: 3–33.

UCD COMMUNITY. 2023. Universal Chalcidoidea Database (UCD) Website. https://ucd.chalcid.org, (dostęp: 10.07.2026).

WIŚNIOWSKI B. 1997. Chalcidoidea (bez Mymaridae), pp. 132–158, In: RAZOWSKI J. (Ed.), Wykaz zwierząt Polski, T.V. Wyd. ISEZ PAN, Kraków: 5.

WIŚNIOWSKI B., GUTOWSKI J.M. 2007. *Calosota aestivalis* CURTIS – nowy dla Polski gatunek bleskotki (Hymenoptera: Eupelmidae) wyhodowany z *Anthaxia manca* (L.) (Coleoptera: Buprestidae). Wiadomości Entomologiczne **26** (1): 62–63.

WIŚNIOWSKI B., JIRAK-LESZCZYŃSKA A. 2021. Six species of eupelmid wasps (Hymenoptera: Chalcidoidea, Eupelmidae) new to Poland and new records of another two species. Acta Entomologica Silesiana **29** (020): 1–9. http://doi.org/10.5281/zenodo.5463668.

Wpłynęło: 21.09.2026
Zaakceptowano: 28.10.2026
Redaktor prowadzący: Sebastian Salata